ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ТАНТАНАСИ

САНЪАТ САРОЙИДА УЛУҒ ВАТАНИМИЗ ПОЙТАХТИ МОСКВАГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ КЕЧА ОЧИЛДИ

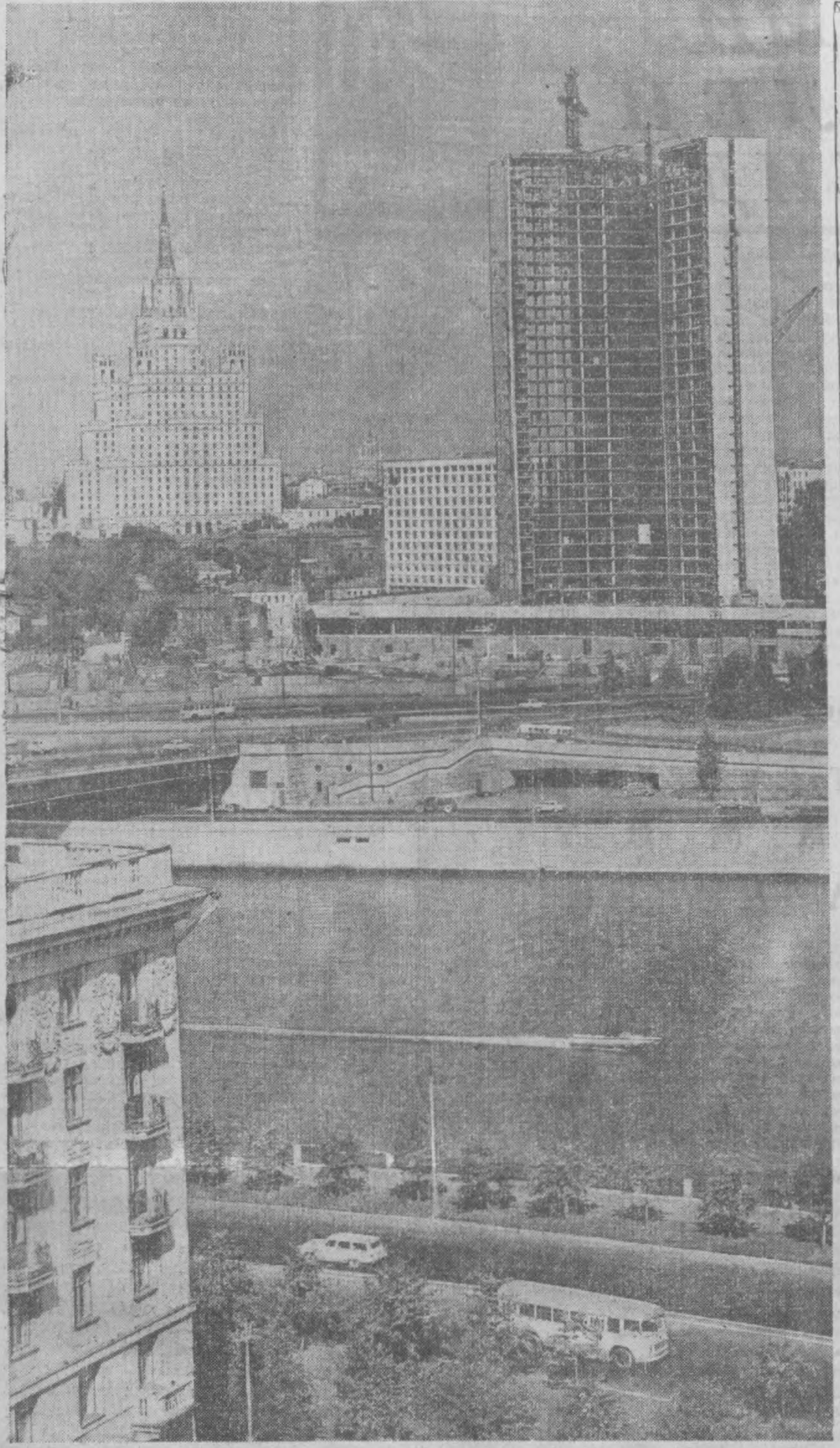

МОСКВА. Узаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши кўкўпар биносининг кўриниши. В. Сметанин фотоси.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

7 АПРЕЛЬ 1967 Й.
2-йил чиқиши.
ЖУМА.
№ 82 (237).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЮКСАК УНВОНЛАР

● Совет кино санъатини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун СССР Олий Совети Президиумининг фармони билан «Ўзбекфильм» киностудиясининг артисти Раҳим Пирмуҳамедовга СССР Халқ артисти фахрий унвони берилди.

● Матбуотда кўп йил ишлаганлиги ва республика тасвирий санъатини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун рассом Дмитрий Дмитреевич Синицкийга «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби» фахрий унвони берилди.

МОСКВАМГА

Юрагимда қўш қанотим бор,
Қўш қанотим: қўшиқ ва севинч!
Парвозларга ундайди диёр,
Туролмайман бир дақиқа тинч.
Тинч туролмай қанот қоқаман,
Парвойим йўқ бўронга, селга...
Бўрон, селлар оша боқаман
Қўш қанотим улгайган элга.
Қўшиқларим билан мен бардам,
Ойдан ўтиб, Марсни қучаман.
Марс шивирлар: «Қойил эй
одам!»
Яна қўшиқ айтиб учаман.
Парвозимнинг сўнгги йўқ кунда,
Сўнгги йўқдир қўшиғимнинг ҳам.
Севинчларим янграйди унда,
Сен янграйсан унда, Москвам!

Султон ҚЎҚОНБЕКОВ

СИДҚИДИЛЛИК БИЛАН

Чилонзор массивдаги 26-квартал ўрни ўтган йилнинг худди шу кунлари яйдоқ ерлардан иборат эди. Бугунги кунда бу ерда қатор-қатор уйлар қад кўтаряпти. Уйлардан қайбирининг ичига қадам ранжида қилманг, қурувчиларнинг гулдек меҳнатига ҳавасингиз келади.

Ватанимиз пойтахти Москвадан келган забардаст қурувчилар сидқидиллик билан меҳнат қилишмоқда.

Қурилишнинг сардорларидан бири Константин Шешенин бригадасининг меҳнати мақтаса мақтагудек. Чунки бригада ҳисобидаги аъло баҳога топширилган бир уй ёнига яна бир уй қўшилмоқда. Ўтган йилнинг октябрь ойида 50 оиланинг уй тўйлари тантанасига шерик бўлган бу қурувчилар бугунги кунда иккинчи уйнинг қурилишини тугатдилар. Уйда пардозловчилар сўнгги пардозлаш ишларини олиб бормоқдалар

Бригададаги Владимир Серебряков, Леонид Ефремовларнинг кўксида «Тошкент бинокори» деган значок порлаб турипти. Муқофотга муяссар бўлишнинг ўзи бўладими. Бунинг учун йигитлар ҳар сменада 3 кубометр ўрнига 6—7 кубометрдан ғишт териб ажойиб намуна кўрсатдилар.

Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг кўчма Қизил Байроғи ҳам шу бригадага берилган. Бригада байроқни ўтган йилнинг ноябрь ойида олган эди. Зарбдор бригаданинг бошлиғи новатор қурувчи К. Шешенин бундай дейди:

— Байроқ қўлдан берилмайди. У зиммамиздаги топшириқларни адо этмагунимизча қўлимизда туради. Йигит-қизларимизнинг аҳди шундай.

Москвалик қурувчилар янги уй-жойларни фойдаланишга қабул қилиб олувчи давлат комиссияси диққатига икки уйни ҳавола қилдилар.

АВТОРЕМОНТЧИЛАР МИННАТДОР

Шаҳар автопаркларидан кунига минглаб транспортлар аҳоли хизматига чиқади. Шунга қарамай шаҳар аҳолисининг транспортга бўлган талаби кун сайин ошиб бормоқда. Аҳолининг талаб ва истакларини тўлароқ қондириш мақсадида шаҳар транспортига тааллуқли бўлган барча ташкилотлар зарур тадбирий чораларни кўрмоқдалар.

Шу жумладан Тошкент 2-авторемонт заводининг ишчан коллективи ҳам эски, ишдан чиққан автобусларни қайта ремонт қилиб, шаҳар аҳолисининг хизматига қайтариш йўлида бир қанча ижобий ишларни амалга оширмоқда.

Завод коллективи илгарилари «ГАЗ-51», «ЗИЛ-158» маркали машиналардан кунига 5 — 6 тасини ремонт қилиб улгурган бўлса, ҳозирги кунда 8 — 9 та ҳар хил маркадаги яроқсиз автобусларни қабул қилиб, шунча автобусларни шаҳар автопаркларига чиқармоқда. Шунинг учун ҳам авторемонтчилар 1-квартал давлат планини муддатидан бир неча кун илгари адо этдилар. Пландан ташқари эса 4-та ҳар хил маркадаги автобусларни сифатли ремонтдан чиқардилар. Бу ютуқлар ўз-ўзидан қўлга киритилаётгани йўқ, албатта. Бу тўғрида завод партия ташкилотининг секретари В. Викторов шундай ҳикоя қилди.

— Азим шаҳримиз зилзиладан зарар кўргандан сўнг мамлакатимизнинг барча кишилари ўзларининг ёрдам қўлини чўзишди. Улар фақатгина шаҳарни бунёд этишгагина эмас, балки шаҳарда аҳолига транспорт хизматини яхшилашга ҳам жуда катта ёрдам беришди. Бу борада биз Москвадаги бир қанча автомобиль заводи коллективларидан беҳад миннатдормиз.

Масалан: Москвадаги 3-авторемонт заводидан бизга 2400 та «ГАЗ-51» маркали автомобилнинг тайёр блок гилзалари юборилди. Заводимиз бундай эски гилзаларни қайта ремонт қилиш учун камида 10-15 кун сарфлаган бўларди.

Лихачёв номидаги завод қуюв станоклари, Ленинский автомобиль заводи ЗИЛ-158 маркали машиналарнинг запас қисмлари, Резина буюмлари ишлаб чиқарувчи завод эса, машинага ишлатиладиган турли хил резина маҳсулотлари, шунингдек автомобиль ойна заводи коллективи автобус ойналари, Инструментал заводи эса машиналарни ремонт қилиш учун ҳар хил инструментал фреза каби зарур асбоб-ускуналар билан ёрдам бериб келмоқда.

Заводимиз коллективи ҳам қараб тургани йўқ, албатта. Ҳозирги кунда коллективимиз юбилейга муносиб совға тайёрлаш, — бугун кечагидан кўпроқ автобус ремонт қилиб беришга бел боғлаган. Заводимизнинг М. Тўйчиев, С. Зокиров, Қ. Холматов, А. Отажонов каби ишчилари ЗИЛ-159 ПАЗ 60-602 маркали автобусларни ремонт қилишда пешқадамлик қилиб, апрель ойида 58 та автобусни сифатли ремонтдан чиқариш учун ҳаракат қилишмоқда.

ЯНГИ МАРРАЛАР

«Главташкентстрой»нинг 4-тресги, 6-қурилиш бошқармасига қарашли ўртоқ Анатолий Аҳмадулин бошчилик қилаётган участка қурувчилари шу кунларда Высоковольтний массивидаги 2-секторда турар-жой биноларини қурмоқдалар.

Участканинг Пётр Котов раҳбарлик қилаётган ғишт терувчилар бригадаси 4 қаватли 40 квартирали турар-жой биносини қурмоқда. Ҳозир бу бинонинг охирги қаватига ғишт терилаётир. Гриша Зокиров, Виктор Эшонов каби 30 бунёдкор ҳар куни, пландаги 20 кубометр ўрнига 25 кубометр ғишт теришиб, ўз нормаларини 120 — 130 процентдан бажаришга муяссар бўлмоқдалар.

Бригада аъзолари шу ерда қад кўтариб турган ҳар бири 48 квартирали 5 та турар жой биносини яқинда сифатли қуриб, фойдаланишга топширган эдилар. Эндиги асосий вазифа бу бино қурилишини муддатидан илгари тугаллаб, тез кунда болалар боғчаси қурилишини бошлаб юборишдан иборатдир.

Монополиялар хизматида

ДАМАШҚ. «Ассавра» газетасининг редакцион мақоласида «Американинг «Урта Шарқ дўстлари жамияти» сингари ташкилотлари ва муассасалари, Американинг маданий марказлари нашриётлари, университетлари ва коллежлари араб мамлакатларида ва жаҳоннинг бошқа мамлакатларида АҚШнинг империалистик сиёсатини ўтказишга хизмат қилмоқда», деб ёзади. Газета «Урта шарқ дўстлари жамияти»нинг фаолияти Сурия матбуотида нотўғри танқид қилинди, деб шу жамиятнинг Сурия Ташқи ишлар министрлигига юборган норозилигини шарҳлаб берди. АҚШдан ташқарида иш олиб бораётган мазкур ташкилотларнинг ҳаммаси, деб давом қилади газета, Америка монополиялари хизматида бўлиб, уларнинг Араб шарқидаги ғаразли манфаатларини ҳимоя қилмоқда.

Араб халқларининг ҳамма формадаги қарамликдан ва империалистик эксплуатациядан қутилиш учун олиб бораётган миллий курашини қувватловчилар гина араб халқларининг ҳақиқий дўстларидир, дейилади газетанинг мақоласида. (ТАСС).

ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАР ТЎҒРИСИДА
«ЮМАНИТЕ» ГАЗЕТАСИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ПАРИЖ, (ТАСС). «Юманите» газетаси Хитойдаги аҳвол тўғрисидаги мақолада қуйидагиларни ёзади: «Газеталар ва радио республика раиси ЛЮ Шао-Цини ва Хитой Коммунистик партиясининг Бош Секретари Дэн Сяо-Пинни «қалбаки революционерлар», «капиталистик йўлдан бормоқдалар» ва «революция алангасини сўндиришга уринмоқдалар» деб айблаб, уларга тўғридан-тўғри ҳужумлар қилинаётганлиги натижасида Хитойда «маданий революциянинг янги палласи бошланганлиги сезилиб турибди». Пекинда «буюк пролетар маданий революцияси» деб аталаётган ҳаракатнинг асосий белгиларидан бири шуни, деб ёзади сўнгра «Юманите», газетаси, пролетариат секторлари бўлган заводлар ва шахталарда партиянинг ўрнини армия эгалламоқда.

Шаньси Хубэй, Фуцзянь, Гуандун ва шу каби вилоятларда ҳарбий контроль ўрнатилди ёки ўрнатилмоқда. Пекинда армия қурилишда, машинасозликда, тўқимачилик корхоналарида, транспортда, гидроэлектрстанцияларда матбуот ва шу кабилар устидан контроль ўрнатишга уринмоқда. Корхоналарда армияга айни вақтда полиция вазифасини бажариш, ҳарбий ва сиёсий контроль ўрнатиш ҳамда пропаганда юритиш вазифаси юкланмоқда.

«Маданий революция» авж олган жойларда, деб давом қилади «Юманите» газетаси, иш ҳақи оширилмай қолди, меҳнаткашлар кураш олиб бориши натижасида жуда оз бўлса ҳам, лекин жорий қилинган мукофотлар ва бошқа имтиёзлар, «экономизм»га қарши кураш баҳонаси билан йўқ қилинмоқда. Ишчиларни, деб ёзади «Юманите» газетаси, «моддий маҳрумликни энг нақта революцион шавкат» деб қабул қилишга зўрлаб мажбур этмоқдалар, жуда чекланган фаровонликни контрреволюцион иллат деб атаб, революцион шавкатни мана шундай фаровонликка қарама-қарши қилиб қўймоқда.

Мао Цзэ-дун ва уни қўллаб-қувватлаётган группа меҳнаткашларнинг ёлчиб яхшироқ ҳаёт кечиришга бўлган табиий ва ҳамиша бўладиган интилишини «хусусий мулкчилик инстинкти», «революцион руҳдан воз кечиш», «индивидуализмнинг жинойий кўриниши», деб даъво қилмоқдалар.

Ўз-ўзини фидо қилишдан иборат мана шу диний руҳни ишчилар синфига, шунингдек деҳқонларга зўрлаб қабул қилдириш учун, деб ёзади газета, армиянинг аралашуви керак бўлиб қолди».

БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

КОНАКРИ. Гвинея билан Германия Демократик Республикаси ўртасида алоқа соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битим имзоланди. Битимда Германия Демократик Республикасининг ёрдами билан Гвинея мутахассисларига почта ва телеграф масалаларида таълим бериш кўзда тутилади.

Москва туҳфаси

Тошкентликлар бошига кулфат тушган кунларда бепоён Ватанимизда унга мадад бермаган бирор шаҳар қолмади, десак бўлади. Дастлаб Москва қардошлик қўлини чўзди.

Москва шаҳар ижроия комитетига қарашли 7-мосстрой механизация трестининг 20-механизация бошқармаси Тошкентга туҳфа қилиб йўл эксплуатация техникаси, автокранлар, грейдерлар, телескоп миноралари каби кўплаб қудратли механизмлар юборди.

* * *

Москва савдо жиҳозлари заводи, РСФСР Савдо министрлиги Тошкент зилзиласининг биринчи кунидаёқ ҳамшаҳарларимизга саноат моллари билан савдо қиладиган кўчма павильонлар ҳадя этди.

* * *

Зилзиланинг дастлабки кунларидаёқ москваликлар бизларга 3 минг тонна гўшт, 2 минг тонна балиқ маҳсулотлари, шу жумладан 120 минг банка балиқ консервалари, 120 минг банка сут консервалари юбордилар.

Наманган буюртмаси

Наманганда Ўрта Осиёда энг йирик шойи тўқиш комбинати бунёд қилинмоқда. Бўлажак комбинатнинг биринчи навбати юбилей объекти, деб эълон қилинди. Бу биринчи навбатга ўрнатиладиган қудратли машиналарни тайёрлаб етказиб бериш «Таштекстильмаш» зиммасига юкланган эди.

Корхона коллективи лентали йигирув машиналарини тайёрлаб Наманганга жўнатди. Буюртманинг муддатидан илгари адо этилишида корхона комсомоллари жонбозлик кўрсатдилар. Улар буюртманинг бажарилишини назорат қилиб турувчи махсус штаб туздилар.

Пойтахтдаги керамика заводининг ишчан коллективи шу кунларда Монреаль шаҳрида очиладиган жаҳон виставкасиға ўзларининг нодир керамик буюмлари билан қатнашиш учун қизғин тайёргарлик кўришмоқда.

Суратда: рассом Рубен Акболян ҳамда саралловчи Зоира Аҳмедова тайёр керамик буюмларни кўздан кечиришмоқда.

Ташаббус изидан

СЛЕСАРНИНГ ШАХСИЙ МАЖБУРИЯТИ

Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонт заводининг токари Михаил Сергеевнинг ватанпарварлик ташаббуси кенг ёйилмоқда. Бу ташаббусга шу корхона пўлат қуйиш цехининг слесари, илғор ва ташаббускор ишчи Мирфозил ака Миродилов биринчи бўлиб қўшилди.

Ўтган йили пўлат қуйиш цехи заводда биринчи бўлиб йиллик ишлаб чиқариш планини бажарган эди. Бунда ҳамиша смена топшириқларини орттириб бажариб келаётган Миродиловнинг ҳиссаси бор. Унинг кўкрагида «Темир йўл транспорти мусобақасининг аълочиси» значоги ярқираб турибди. Слесарь Мирфозил ака Сергеевнинг чақириғига «лаббай» деб жавоб бериб, ўз зиммасига шахсий мажбурият қабул қилди.

У ўз шахсий мажбуриятида: апрель ва иккинчи кварталдаги нормасини 110—120 процент бажариш, апрель ойида 2 та машинани сифатли ремонтдан чиқариш, меҳнат унумдорлигини камида 10 процентгача ошириш ва иш соатларидан максимал фойдаланган ҳолда Улуғ Октябрь 50 йиллиги шарафига 7 ноябргача яна 7 та машинани ремонт қилиш билан йиллик нормани 120 процентга етказиб бажариш кўрсатилган.

Мен олган шахсий мажбуриятимни албатта бажараман, ўз касбдошларим — слесарь ўртоқларни юбилейга муносиб совғалар билан боришга чақираман, — дейди Мирфозил ака.

Юбилейга шахсий совғалар тайёрлашга аҳд қилган слесарь Миродилов шу кунларда зўр ғайрат билан ишламоқда.

Ю. БАҲОДИРОВ,
завод кўп тиражли газетасининг редактори.

Сўнмас у кунлар шуҳрати

Тошкентда Совет ҳокимиятининг эълон қилиниши шарафига Қизил Байроқ кўтариш.

Сурат СССР давлат революция музейининг фондидан олинди.

ШАҲРИМИЗ ЮБИЛЕЙ ОЛДИДАН

КПСС Марказий Комитетининг ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясн 50 йиллигига тайёргарлик ҳақида»ги қарорлари асосида Тошкент шаҳар партия ташкилотлари партиявий-сиёсий ва ташкилий ишларни кучайтириб юбордилар.

Шаҳар партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими томонидан «Социалистик революциянинг ленинча назарияси ва ҳозирги замон», деган мавзуда илмий-назарий конференция ўтказилди. Бу конференция ишида саноат корхоналари, қурилишлар, ўқув юртлари, муассасаларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотларининг секретарлари қатнашди.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ижтимоий фанлар ўқитувчилари учун «Россияда февраль буржуа-демократик революциясининг 50 йиллиги» деган мавзуда илмий конференция ўтказилди.

Шаҳардаги ҳамма районларда Октябрнинг 50 йиллигига бағишланган илмий-назарий конференциялар бўлиб ўтди.

Ўзбекистон КП Ленин район комитети «Коммунист — юксак бурч эгаси» деган кун тартибида пленум ўтказди.

Фрунзе районининг тарихи босмадан чиқарилди, Куйбишев районининг тарихи босмага тайёрланмоқда. Улуғ Октябрнинг 50 йиллигигача Октябрь революцияси номли заводнинг, орденли «Таштекстильмаш», «Ташкенткабель» «Ташсельмаш», «Ўзбексельмаш» заводлари ва бошқа кўпгина корхоналарнинг тарихи ёзилади.

Тошкентнинг заводларида, қурилишларида, муассасаларида ва олий ўқув юртларида, Қизил бурчакларда, кутубхоналарда, маданият саройларида, меҳнаткашлар яшаб турган жойларда, мактабларда ва ҳарбий қисмларда Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун кураш қатнашчилари, гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари ҳамда меҳнат қаҳрамонлари билан 700 дан ортиқ қизиқарли учрашувлар бўлиб ўтди.

Шаҳар революция ветеранлари клубининг аъзолари Р. Н. Желтиков, С. П. Худоянц, З. Л. Хмоловская, Н. Ризаев, Д. Д. Абрамов, Т. Паршин, Д. Алимов, А. Арчаков ва бошқалар меҳнаткашларни ва ёшларни қаҳрамонлик ва меҳнатни севиш руҳида тарбиялашда фаол қатнашмоқдалар.

Тошкент тўқимачилик комбинати партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг фаолияти меҳнаткашларни революцион, жанговар ва меҳнат традициялари руҳида тарбиялашнинг намунаси бўла олади. Бу ерда кўпгина бригадалар Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги номини олиш учун курашмоқдалар. Меҳнат шуҳрати кечалари, ёшларнинг ишлаб чиқариш ветеранлари ва илғорлари билан учрашувлари, уларнинг ишчилар синфи сафига киришларига, Совет Армияси сафларига тантанали суръатда кузатишга бағишланган тадбирларни ўтказиш одат тусига кириб қолди. Комбинат ёшлари қардош социалистик мамлакатларининг ёшлари билан — Польша тўқимачилари, Чехословакиядаги «Братислава» фабрикасининг ишчилари билан, Болгариянинг Пловдив шаҳридаги тўқимачилар билан дўстлик алоқаларини мустаҳкамламоқдалар.

Ана шундай тадбирлар биринчи пойафзал фабрикасида, Октябрь революцияси номли заводда, ўзбек трактор йиғув заводида ва бошқа корхоналарда ҳам амалга оширилмоқда.

Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон-ремонт заводининг цехларида, Октябрь революцияси номли клубда, «Ташсельмаш», Ленин номли, Электро механика заводларида, каноп фабрикасининг ётоқхонасида, халқ хўжалиги институтида, Чилонзор районидаги маданият уйида, Чет тиллар институтида ва бошқа корхона ва муассасаларда «Октябрь суҳбатлари» ўтказилмоқда.

Шаҳардаги кўпгина йирик корхоналарда, институтларда ва қурилиш ташкилотларида, мактабларда ва меҳнаткашларнинг яшаб турган жойларида 370 лекторий ишлаб турибди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси «Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда фан тараққиёти», Октябрь революцияси номли заводда «Сўнмас бу кунлар шуҳрати» циклларида лекциялар ўқилмоқда. Кўпгина мактабларда, техникумларда ва институтларда — «Ёшлар Ленин ва Октябрь ҳақида», «Ёшлар Советлар мамлакати тўғрисида» мавзуларида, лекциялар ўқилди, «Партия — бизнинг йўлбошчимиз», «Эски ва янги Россия», «Тинчлик ва меҳнат посбони», «Улкан йўлимизнинг даврлари», «Ўлкамиз Ўзбекистон, гуллайвер», ёшлар учун «Ленин суҳбатлари», «Ленин ҳамма тириклардан ҳам тирик» ва бошқа циклларда лекциялар ўқиш кенг кўламда давом этмоқда.

Саноат корхоналарида, ўқув юртларида ҳар хил мавзуларда кечалар ўтиб турибди. Мана, улардан баъзилари: «Қизил гул» (Революция шуҳрати кечаси), «Улар 18 ёшда эди», «Биз халқ фарзандларимиз», «Бутун дунёни ларзага келтирган 10 кун», «Революция йилларининг қўшиқлари», «Революционерларнинг, В. И. Лениннинг севимли қўшиқлари» ва бошқа кўпгина темаларда лекция-концертлар ўтиб турибди.

Улуғ октябрнинг аҳамиятини матбуот орқали пропаганда қилишга катта ўрин берилмоқда.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг 120 олими шаҳар корхоналари ва қурилишларига чиқиб, Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда фаннинг тараққиёти тўғрисида суҳбатлар ўтказдилар. Ноябрь ойигача шаҳар корхоналарида фан, техника, адабиёт ва санъат арбобларининг коллектив чиқишлари ташкил этилади.

Шаҳар партия комитети лекторлар ва докладчиларга ёрдам тариқасида справка материаллари тайёрлаб нашр этди. Унинг номи «Тошкент Советининг 50 йиллиги» дейилади. 1917 йил апрелида Тошкент Советининг биринчи чақириқ депутатларининг ва ундан кейинги чақириқларида сайланган депутатларнинг учрашуви бўлиб ўтди. Шу кунларда Совет ҳокимиятининг 50 йиллик юбилейига бағишланган шаҳар Советининг тантанали мажлисига тайёргарлик кетмоқда.

Шаҳар партия комитети «Тошкент шаҳрининг фахрий гражданини» унвонини жорий этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Улуғ Октябрнинг юбилейи шарафига шаҳарнинг хизмат кўрсатган гражданлари — Совет ҳокимияти учун актив курашчилар, ишлаб чиқариш илғорлари ва донгдор қурувчиларга ана шундай фахрий унвон берилади. «Тошкентнинг фахрий граждани» унвонига муяссар бўлганларга меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советининг сессияларида иштирок этиш, Тошкент шаҳри ичида айрим имтиёзлардан фойдаланиш (шаҳар транспортида бепул юриш, томоша муассасаларига бепул кириш ва бошқалар) ҳуқуқи берилади.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети ва Тошкент шаҳар ижроия комитети томонидан шаҳар **Ҳурмат Китоби таъсис этилди.** Бу —шаҳар меҳнаткашларининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги вахтасида кураш ва ғалабалар йилномаси бўлади. Бу Ҳурмат Китобига Совет давлати тарихидаги ғоят шонли кунни муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақа ғолиблари ёзилади.

50 йиллик юбилей шарафига шаҳар бадиий ҳаваскорлик санъатининг кўриги ҳам бағишланган. Бу кўрикда 500 дан ортиқ коллективлар: маданият саройлари ва уйлари, завод ва фабрикаларнинг клублари, олий ўқув юртлари, мактаблар ва ҳарбий қисмларнинг бадиий ҳаваскорлик тўгараклари қатнашмоқда. Кўрикда ҳаммаси бўлиб 80 минг киши ўз талантини намойиш қилади.

Ҳозирги кунларда шаҳарни, унинг кўчалари ва майдонларини юбилей шарафига безаш давом этмоқда. Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишланган бир қанча монументаль иншоотлар қурилмоқда. Чилонзорда «Халқлар дўстлиги» паркига асос солинди, у ерда ўрнатиладиган улуғвор монумент совет кишиларининг мардлигини, СССР халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстликни, Тошкент шаҳрини қуришда ёрдам бераётган қардош халқларнинг қаҳрамонона меҳнатини ифодалайди.

Шаҳар хиёбонлари, парклари, майдонларида Совет Иттифоқи қаҳрамони генерал Собир Раҳимов, Ўзбекистонда Совет ҳокимияти ўрнатишнинг шонли курашчиси Николай Шумилов, ўзбек шоири ва мутафаккири Фурқат ва бошқаларнинг ҳайкаллари ўрнатилади.

Тошкент шаҳрининг кўчаларига атоқли давлат арбоблари, революция қаҳрамонлари, Улуғ Ватан уруши қаҳрамонларининг номлари қўйилади, уларнинг фаолиятларини ҳикоя қилувчи мемориал тахталар ўрнатилади.

Н. ФРАНДЕТТИ,
Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети инструктори.

ОКТЯБРЬ ЎҚИШЛАРИ

Октябрь ўқишлари Чилонзор районида биринчи бўлиб Энгельс номли Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтида бошланди.

Олий ўқув юртининг биноси байрамлардагидек безатилган. Мажлислар залини тўлдирган студентлар, ўқитувчилар муътабар меҳмонларнинг келишларини сабрсизлик билан кутмоқдалар.

20-йиллардан бери КПСС аъзолари К. В. Чикорин, М. И. Жамолхўжаев, М. Акрамова, А. Д. Дарнийлар Қизил Байроқни залга олиб кирадилар. Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон давлат гимнлари ижро этилди. Залда доҳийнинг магнит плёнкасига ёзилган «Совет ҳокимияти нима» деган нутқи янгради.

Шундан кейин тарих фанлари кандидати С. С. Содиқов «50 йил ичида Ўзбекистонда олий таълимнинг ривожланиши» деган темада лекция ўқиди.

Чилонзор район «Билим» жамияти Октябрь ўқишларини шундай бошлади. Навбатдаги Октябрь ўқишлари бир неча корхоналарда, қардош қурувчилар ҳузурида ўтказилади.

УЧ СМЕНАДА

Чилонзор районидаги «Қурилиш» массивига йўлингиз тушса, фидокорона меҳнат қилаётган қурувчиларнинг намунали ишлари гувоҳи бўласиз. «Главташкентстрой»га қарашли 177-қурилиш бошқармаси бинокорларининг ишлари айниқса диққатга сазовордир.

Бошқарма коллективи 26, 27, 28 ва 29-корпусларни жадаллик билан тикламоқда. Бу тўрт бино турар-жой учун мўлжалланган. Март ойи қурилиш планини бир ярим баравар бажарган қалби олов, қўли гул бинокорлар эндиликда кунлик нормаларини икки бараварга етказиб адо этмоқдалар.

28-корпусда меҳнат қилаётган Н. Г. Васильенко бошлиқ бригада аъзолари бинони 1 Май байрамигача фойдаланишга топшириш учун жонбозлик кўрсатаётирлар.

28-корпус қурувчилари билан беллашаётган 16-корпус ишчилари шу кунларда ишни уч сменада олиб бормоқдалар, — дейди бошқарма прораби А. А. Левтан. — Планни 140 процентдан ортдираётган бу коллективнинг эришган муваффақиятларида Надежда Антоновна Самогина, ғишт терувчи Алексей Иванович Контерёв, Юлий Николаевич Кулигинларнинг ҳиссалари катта. Ўзаро социалистик мусобақа асосида бино тез ва соз қурилмоқда.

МУЗИКА САНЪАТИ ДАРГОҲИ

Шундай шодиёна кунларда Тошкент Давлат консерваториясининг 30 йиллик юбилейини нишонлашга қизғин тайёргарлик олиб борилмоқда.

Консерваториямизнинг 30 йиллик юбилейига атаб, катта ва кичик залларда адабий-бадиий концерт кечалари уюштирилмоқда. Бу кечалар бир-бири билан чамбарчас боғланган ва ранг-барангдир. Уларда ўзбек, рус ва қардош совет композиторларининг ҳамда чет эл классик композиторларининг севимли асарлари ижро этилмоқда. Навбатдаги кечада Людвиг Ван Бетховеннинг фортепьяна учун ёзган ажойиб сонаталари ижро этилди.

Биз унинг янгроқ куйларини тинглар эканмиз — бутун вужудимизни титратиб, ёки шодлантириб, ҳаётга чуқур маънода қарашга даъват этади.

Конферансье асарнинг номини эълон қилиши биланоқ гулдирос қарсаклар зални ларзага келтиради. Рояль олдида консерваториянинг атоқли ва севимли ўқитувчиларидан бири, ижрочи, Н. Б. Рецкер пайдо бўлади. Залга сукунат чўкади.

У аввало Л. В. Бетховеннинг 18-сонатасини оҳиста ва майин ижро этар экан, оҳанглар жилоси залдагиларни мафтун этади.

Бошқа сонаталар ҳам бирин-кетин аъло даражада ижро этилди. Навбат Л. В. Бетховеннинг 23-сонатаси — «Аппосионата»га келди. У шундай гўзал музика намунасики, инсоннинг бутун ҳис туйғуларини нозик пардаларда томошабин олдига тўкиб солади. Бу сонатани улуғ доҳиймиз В. И. Ленин ғоят севган ва унга юксак баҳо берган.

Консерватория талабалари ўз ижод ва маҳорат даргоҳларининг тўйига тайёрланар эканлар Н. Б. Рецкер сингари ўқитувчиларига таҳсинлар ўқийдилар. Республикамизнинг композиторлари, хонандалари, куйчилари ўз ижрочилик маҳоратларини намойиш қилиш билан бирга, шу йилларда эришган муваффақиятлари дан ҳисобот бермоқдалар.

Қ. ПОЛВОНОВ,
Тошкент Давлат консерваторияси композиторлик факультетининг 2-курс студенти.

Каштачилар ҳузурида

Пойтахтдаги Бадиий каштачилик фабрикасининг клубида қизиқарли учрашувлар, мароқли дам олиш кечалари тез-тез бўлиб туради.

Шундай дам олиш кечаларининг бирига филология фанлари доктори С. Иброҳимов меҳмон бўлиб келди. У кеча қатнашчилари билан тил маданияти ҳақида жуда ажойиб суҳбат ўтказди. Сўнгра олим ёшларни қизиқтирган турли саволларига батафсил, асосли жавоблар қайтарди.

Турли касб эгалари

МАРҲАМАТ, МАШИНАГА ЧИҚИНГ

Мана, азим Тошкентнинг дарвозаси —аэровокзал. Икки нуроний чол самолётдан тушиб, кўчага чиқишди. Уларнинг ҳаракатидан шаҳарга илк қадам ранжида қилаётганлиги кўриниб турарди. Буни сезган 26-23 ТНГ номерли енгил такси машинасининг шофёри Насриддин Тўхтаназаров рулни қариялар томон бурди:

— Йўл бўлсин, отахонлар?

— Ўғлимизнинг ёнига. Дорулфунунда ўқийди, — деди отахонлардан бири.

— Марҳамат, машинага чиқинглар, — деди шофёр самимий.

Чоллар чеҳрасидаги ажинлар ёришиб кетди:

— Барака топ, болам. Умринг боқий бўлсин!

«Волга» қушдай бир талпиниб кенг асфальт кўчалар бўйлаб учиб кетди.

— Ўғлингиз нималикка ўқийди? — сўради Насриддин.

— Олтин топар бўлмоқчи.

Гурунглашиб вақт ўтгани ҳам билинмади. Дам ўтмай машина университет олдида тўхтади. Отахонлар шофёрга раҳмат айтиб, уч сўм ташлаб кетаётган эди. Тўхтаназаров уларни тўхтатди:

— Ортиқчасини олиб кетинглар!

Н. Тўхтаназаров Тошкент 2-енгил машиналар автокомбинати ташкил топгандан бери шу ерда такси шофёри бўлиб ишлаб келмоқда. У шу йиллар давомида минг-минглаб кишиларнинг оғирини енгил, узоғини яқин қилди. Ҳалол меҳнат, кишиларга сидқидилдан хизмат қилишни ўз бурчи деб билгач бу коммунист йигит ҳамманинг ҳурматини қозонди. Кунлик нормасини муттасил 130 —140 процент бажаради. Шу туфайли номи эл оғзига тушди. Расми ҳурмат тахтасидан жой олди.

Насриддин ҳам ишда, ҳам турмушда доимо ўз ҳамкасбларига ибрат. У, автокомбинат партия ташкилоти бюросининг аъзоси, касаба союз раисининг ўринбосари, актив жамоатчидир. У яқинда самарали ишлари учун Ўзбекистон ССР автомобиль ва тош йўллар министрлиги томонидан «Кўп йиллик аварияcиз меҳнати учун» значоги билан тақдирланди ҳамда бир неча бор шаҳар автотрести ва автокомбинат партия, касаба союз, комсомол ташкилотларининг ёрлиқларини олишга сазовор бўлди.

Дарвоқе автокомбинатда Насриддин Тўхтаназаровдек эл-юрт ишқи билан ёнувчи меҳнатсевар, шижоаткор, ўз касбига меҳр қўйган, ишда ўрнак шофёрлар оз эмас. Олим Назаров, Маҳмуд Ғуломов, Худойберди Турсунов, Пётр Марков каби ўртоқлар шулар жумласидандир.

Йўлингиз доимо бехатар бўлсин, халқ хизматкорлари!

Э. Абдуллаев,
Х. Қодиров.

ИНСТИТУТ БИЛАН ТЕНГДОШ

Бу кафедранинг фаолияти Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти тарихи билан чамбарчас боғлиқдир. Чиндан ҳам электротехника кафедраси институт ташкил топган йилда тўнғич илмий марказ сифатида иш бошлаган эди.

Дастлабки вақтда кафедра ихтиёрида биронта ҳам лаборатория йўқ эди. Студентлар лаборатория ишларини Политехника институтида ўтказишган. Бироқ, орадан кўп ўтмай кафедра яхши жиҳозланган электротехника лабораториясига эга бўлди. Ўшанда бу ерда бор-йўғи уч ўқитувчи ва бир лаборант ишлаганди.

Ҳозирда кафедра катта назарий ва амалий илмий ўчоққа айланган. Профессорлардан марҳум И. Костромитин, доцент М. Трахтенберг каби атоқли фан соҳиблари кафедра фаолиятини яна ҳам яхшилаш билан бирга электротехника билими назарияси бўйича илм-фан хазинасига ажойиб дурдоналар қўшдилар.

Кафедра кўпгина корхоналар билан ҳамкорликда анча тадқиқотларни амалга оширди. Қатор стендлар ташкил этилдики, улар кафедра олимлари томонидан 100 дан ортиқ лаборатория ишларини амалга ошириш имкониятини берди.

Кафедра ҳузурида иш бошлаган электр машиналари, электр ўлчови, умумий электротехника, электротехниканинг назарий асослари каби ўнгга яқин лабораториялар муҳим проблемаларни ҳал қилиб бердилар.

Улуғ Октябрь революциясининг 50 йиллик юбилейи муносабати билан кафедрада тўплам ҳозирлашга киришилди.

ЯНГИ МАССИВДА

Тошкентнинг янги массивларидан бири бўлган Болгар огороди микрорайони кун сайин кўркам ва обод бўлиб бормоқда. Қисқа муддатда бу ерда кўплаб муҳташам турар-жой бинолари, мактаблар, болалар боғчалари, дорихона, маиший хизмат кўрсатиш комбинати, савдо тармоқлари ва кинотеатр каби маданий-маиший объектлар қурилиб фойдаланишга топширилди. Қурилиш ишлари ҳозир ҳам кенг масштабда давом этмоқда. Яқин келажакда Болгар огороди микрорайони республикамиз пойтахтининг энг гўзал жойларидан бири бўлиб қолади.

Суратларда: 1. яқинда бунёд этилган хиёбонда болалар мазза қилиб хордиқ чиқараётирлар. Яна бир неча кундан сўнг бу ердаги ёзги кинотеатр меҳнаткашларга хизмат кўрсата бошлайди. 2. Кўкка бўй чўзган бу муҳташам уйларда Ленин районининг юзлаб меҳнаткашлари истиқомат қиладилар. 3. Манжара кўчасидаги янги турар-жой бинолари, бу биноларнинг биринчи қаватларида кўпгина маданий-маиший объектлар ва савдо тармоқлари жойлашган. 4. Манжара кўчасида 5-қурилиш трестига қарашли бинокорлар кўпгина ётоқхона ва турар-жой биноларини қураётирлар.

Суратда: қурилиш участкаларидан бирида.

ПОЙТАХТ НАШРИЁТЛАРИДА

Юбилей йилида Ватанимиз пойтахтидаги нашриётлар ўзбек адибларининг бир қатор китобларини нашр этади. Бу китоблар Улуғ Октябрь тантанаси ва Ўзбекистонда совет ҳокимиятининг ўрнатилиши ҳақида ҳикоя қилади.

Москвадаги Давлат сиёсий адабиётлар нашриёти ўзининг Бутуниттифоқ ўқувчиларига ёзувчи Шароф Рашидовнинг «Дўстлик байроғи» китобини тақдим этади. Кўп нусхада нашр этиладиган бу китобда СССР халқлари коммунизм пойдеворини қуришда улкан вазифаларни бир оила фарзандларидек бажараётганлиги, ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси мадҳ этилади.

«Советский писатель» нашриёти ёзувчи Саид Аҳмаднинг Улуғ Ватан уруши йилларида ўзбек деҳқонларининг жасорат кўрсатиб меҳнат қилганликлари ҳақида ҳикоя қилувчи «Уфқ» романини нашрдан чиқаради. Бадиий адабиёт ихлосмандлари Хоразмда Совет ҳокимиятининг ўрнатилишини акс эттирувчи асар билан танишадилар. Шу нашриёт ёзувчи Ж. Шариповнинг «Хоразм» деган романини нашрга тайёрламоқда.

Булар билан бирга атоқли адибимиз Ойбекнинг «Болалик» повести, Асқад Мухторнинг «Давр менинг тақдиримда» П. Турсуннинг «Ўқитувчи» романлари рус тилида китобхонларга етиб боради.

«Советский писатель» нашриёти Мақсуд Шайхзоданинг «Симлардаги қушлар» деган шеърлар тўпламини тайёрламоқда. Китобга шоирнинг кейинги йилларда яратган бадиалари киритилади. Уйғун, Яшин, Зулфияларнинг китоблари алоҳида-алоҳида босиб чиқарилади.

«Молодая гвардия» нашриёти ҳам ўз ўқувчиларини ўзбек адибларининг бир қатор асарлари билан таништирадн. Ёзувчи Шароф Рашидовнинг «Бўрондан кучли» романи китобхонлар оммасига тақдим этилади.

Нашриёт «Ёш ёзувчининг биринчи китоби» деган серияда ёш талантли прозаик Шукур Холмирзаевнинг «Ўн саккизга кирмаган ким бор» повестини нашр этади. Ёш шоир Юсуф Шомансурнинг «Пиёла» номли шеърлар китоби рус китобхонларига манзур бўлиши мумкин.

Болалар бадиий адабиёти нашриёти ўзбек болалар ёзувчиларидан Қуддус Муҳаммадий, Ҳаким Назир, Борис Пармузин, Асқад Мухтор ва бошқаларнинг китобларини ҳам нашрга тайёрламоқда.

Жаҳон ойнаси

■ ЖАНУБИЙ КОРЕЯ МУҲИМ ВОҚЕАЛАР АРАФАСИДА ■ СОВЕТ ПЕДАГОГЛАРИ ЁРДАМИ ■ МУҲАММАД РОШДИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ ■ МИТТИ ҚУШЛАРГА ҚАРШИ УРУШ

МАШАҚҚАТНИНГ ЧЕКИ ЙЎҚ

Жанубий Корея муҳим сиёсий воқеалар арафасида турибди: Президент сайловлари ва миллий мажлис сайловлари яқинлашмоқда. Ҳукмрон Демократик республика партиясининг жуда катта пропаганда аппарати ишга туширилди. Бу партия Жанубий Кореянинг ҳозирги президенти Пак Чжон Хини бўлажак президент сайловларидаги ўз номзоди қилиб кўрсатди. Ғарб матбуоти уни ўз газетхонларига «Биринчи даражадаги кучли киши» деб танитяпти. Ҳукмрон партия шунингдек «Оппозициячилар Жанубий Кореяда бир қанча вақт президент бўлиб турган Юн Бо Сон кабилар яқин йиллар ичида мисли кўрилмаган тараққиётга «эришиш ҳақида ваъдалар бериб, сайловчиларни ўз томонларига тортиш учун урунмоқдалар.

Аммо ҳозирча... Ҳозирча Жанубий Корея аҳолиси озиқ-овқат маҳсулотлари ва кенг истеъмол моллари нархининг ҳаддан ташқари ўса боришидан азоб чекмоқдалар. Бундан ташқари Сеул ҳукумати бўлажак сайловларга 431 миллион вон миқдорида қўшимча маблағ ажратиш ҳақидаги қонун лойиҳасининг олдинга сурди. Бу қўшимча маблағ ҳам оқибат натижада Жанубий Корея аҳолисининг бўйнига оғир юк бўлиб тушажак.

...Жанубий Корея портларида йилнинг ҳамма вақтида АҚШнинг юлдузли йўл-йўл олабайроғи тикилган океан кемаларини кўриш мумкин. Уларнинг юк ортиладиган жойларига қимматли хом ашёлар юкланмоқда. Бу хом ашёлар Жанубий Кореянинг ер остидан қазиб чиқарилган вольфрам ва марганец рудалари ҳамда графит ва рангли металлардир.

Бу хом ашёлар океан нарёғига Сэулда кенг реклама қилинган «аввал экспорт» деган шиор остида ташиб кетиляпти. Сеул режими чет эл валютасини олиш учун Қўшма Штатлар, Япония ва бошқа капиталистик мамлакатларга қазиб чиқарилган фойдали қазилмаларнинг 90 процентдан кўпроғини арзимаган баҳога сотиб юборяпти. Масалан, вольфрам ва марганец рудалари графит Қўшма Штатларга жаҳон нархларидан 40, 75 ва 70 процент пастроқ нархда сотилади.

АҚШдан келтирилаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари эса аксинча, халқаро нархлардан ўртача 10 — 12 процент, сут — 40 процент, кўмир — 40-45 процент қимматроқ нархда сотилмоқда. 1964 йилнинг ўзидагина экспорт ва импорт молларининг нархларидаги бу катта фарқ натижасида Жанубий Корея, 9,8 миллиард вон миқдорида зарар кўрди. Аммо Жанубий Кореяда экспорт билан шуғулланувчи компаниялар нархларнинг ана шундай паст бўлишига қарамай, ҳамиша фойда олмоқдалар. Чунки Пак Чжон Хи режими уларга имконияти борича турли имтиёзларни «Молиявий компенсация», «экспортни рағбатлантириш дотацияси» ва шу кабиларни бериб турибди. Фақат Жанубий Корея ишчилари ва деҳқонларигина зиён кўрмоқдалар. Улар Сеул ҳукумронлари олиб бораётган авантюристик сиёсатнинг оқибатларидан ғурбат чекмоқдалар.

Павел ГРИШАЕВ.
(ТАСС).

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Плана-на-Лужница шаҳрида янги полистирол ва полиамид каби химиявий толалар ишлаб чиқарувчи комбинат ишга туширилди. Комбинатда мамлакатнинг ўзида ишлаб чиқарилган асбоб-ускуналар билан таъминланган. Айрим машиналар ГДР дан ҳам олиб келинган.

СУРАТДА: янги комбинатдаги ишлаб чиқариш линияси. У йилига 6 минг тонна тола ишлаб чиқариш қувватига эгадир.

ЧТК—ТАСС фотоси.

Нималар мода бўлмайди дейсиз... Ғарбдаги айрим модачиларнинг айтишига қараганда, 1967 йилда сочни турли хил рангга бўяб юриш модага кирармиш. Сиз бу суратда Италия актрисаси Анна Мария Джилимоттини ўзининг сочини яшил ва сариқ рангларга бўяб олган ҳолда кўриб турибсиз.

ЮПИ — ТАСС телефотоси.

ҚИММАТЛИ ТАЖРИБА

ДАКАР, (ТАСС мухбири). Сенегал билан Совет Иттифоқи ўртасидаги маданий алоқалар муваффақиятли ривожланмоқда, деди бу ерда маданият министри Ассон Сек. У ТАСС мухбири билан суҳбатда яна қуйидагиларни айтди: сизларнинг мамлакатингизда маданиятни юксалтириш тажрибаси билан танишиш биз учун жуда фойдалидир. Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқи — юксак ривожланган мамлакатдир. Лекин бундан 40-50 йил муқаддам совет кишилари олдида маданият соҳасида бугунги кунда биз ҳал қилишимиз зарур бўлган проблемалар: саводсизликни тугатиш ва халқни маърифатли қилиш, маданиятни юксалтириш вазифалари турар эди. Шунинг учун ҳам совет тажрибаси Сенегал учун қимматли ва ўрнак бўлаолдидир.

Ассон Сек бадиий коллективлар, ўқитувчилар ва туристлар айрибошлашнинг жуда муҳим эканлигини таъкидлади. Бундай тадбир Сенегал ва совет халқлари ўртасидаги ҳамжиҳатликни таъминлайди.

Умид қиламанки, деди сўзининг охирида Ассон Сек, маданият соҳасида Сенегал ва Совет Иттифоқи ҳамкорлиги бундан кейин ҳам муваффақиятли ривожланади.

Ю. БУКСИН.

МАККАНИНГ ҚОРА МАГНИТИ

Ислом динининг қоидаларидан бирида ҳар бир мусулмон ҳаётида ақалли бир мартагина бўлса ҳам пайғамбар шаҳри — Маккага келиб-кетиши керак, дейилади. Ҳар йили мусулмонлар календарининг қатъий белгиланган муддатида 400 миллион мусулмон ўз вакилларини Маккага юборади. Бу ердаги қора тош диндорлар тўдасини сиҳрли магнитдек ўзига қараб тортади.

Миллионлаб зиёратчилар асрлар бўйи мусулмонлар оламининг турли бурчакларидан Арабистон ярим оролига интилиб келганлар. Улар Покистоннинг тоғ чўққиларини ошиб ўтганлар, Индонезия оролларини четда қолдирганлар. Африканинг бепсён саҳролари ва тропик ўрмонлари оша ўтганлар, Арабистоннинг ҳаётсиз саҳроларидан ўтиб, ҳамма қийинчиликларга бардош берганлар.

Бизнинг асримизда муқаддас пайғамбар шаҳрини зиёрат қилиш қийин эмас. Ҳозирги замон ҳаво ва денгиз лайнерлари, Иордания ва Қувайтдан сафарга йўл оладиган махсус автобуслар зиёрат қилувчи диндорлар хизматида. Бу йил зиёратчиларнинг навбатдаги оқими бошлангандан кейин 22 мартгача уларнинг сони ярим миллион кишига етди.

Улардан кўплари ҳеч қачон уйларига қайтиб боролмайди, албатта. Чунки ҳожига бориш шунчалик тинкани қуритадики келганларнинг кўплари бунга бардош беролмайди ва Макка юраги бўлган Қаъбада муқаддас маросимни ўтаётганларида ўлиб кетадилар. Аммо Муҳаммадгача бадавийлар сажда қилган бу қора метеорит яқинида жон бериш ҳар бир мусулмон учун шон-шараф ҳисобланади. Бунақа вафот этиш ўз-ўзидан жаннатга кириш, оллоҳ таоло боғларидаги неъматларга эришиш йўлини очиб берармиш.

Маҳва бош масчидининг марказий иншооти бўлган Қаъбанинг муқаддас тошига лаб тегизиш шу вақтгача кўп диндорларнинг ҳаётий орзуси бўлиб келади. Метеорит диндорлар томонидан шу қадар кўп «ўпилган»ки макканинг руҳоний ҳокимлари махсус шаффоф гумбаз тайёрлаш юзасидан Францияга буюртма берган эдилар. Ҳозир Исломнинг бу муқаддас тоши шу гумбаз ичида турибди. Мусулмонлар тўдаси замзам булоғида таҳорат оладилар, муқаддас Арофат тоғига кўтариладилар. Қаъба атрофидан етти марта югуриб ўтадилар, ва шайтон ҳамда ёвузлик тимсоли бўлган уч оқ қояга қараб тош улоқтирадилар. Бу билан улар ўзларининг бутун гуноҳларидан озод бўлмоқчи бўладилар.

Саудия Арабистонининг асосий даромади мамлакатда нефть топилганга қадар зиёратлардан келар эди. Ҳозир ҳар бир диндор киши Маккага келиши билан жон бошига 15 доллар тўлайди. Бу эса ҳажга келувчи кўпгина камбағаллар учун анча катта пул ҳисобланади. Саудия Арабистонининг ҳукумати зиёратчиларни қабул қилиш ва жойлаштириш имкониятларини кенгайтириш учун ҳаракат қиляпти: чодир шаҳарчалар, йўллар, медицина пунктлари қурилмоқда. Макканинг бош масчиди қайтадан қурилди, замзам булоғининг суви диндорларнинг олиши учун масчиднинг ўзига киритилди. Зиёратчилар Маккага келгач жуда бемаъни либос киядилар — яъни баданларини сочиққа ўхшаш нарса билан ўраб оладилар. Уларнинг бутун буюмлари чодирларда туради. Бу буюмларга кўз олайтирган кимса мусибатга қолади. Саудия Арабистонининг жиноий қонунлари жуда шафқатсиз. Бу ерда ўғрилик қилганлик учун жиноятчининг қўлини чопиб ташлайдилар.

Макка ва Мадина шаҳарларининг Саудия Арабистони территориясида бўлишининг ўзиёқ Исломнинг муқаддас жойларини сақловчи ва муҳофаза қилувчи ҳисобланган қирол Файсалнинг обрўсини мусулмонлар назарида баланд қилади. Қирол эса тараққиёпарвар араб давлатларига қарши олиб бораётган «совуқ уруш»ида бу фактордан мумкин қадар кенгроқ фойдаланиш учун ҳаракат қилмоқда.

Кўпгина мамлакатларда бу тантанали диний маросимлар туристларни қизиқтирувчи нарса бўлиб қолди. Аммо Маккадаги диний маросимлар алоҳида ўтказилади. Бирон «кофир» муқадас шаҳарга тирик киролмайди. Лекин камдан-кам европаликларгина баъзан жуда пухта кийиниб бу маросимларни кўришга муваффақ бўлган.

Ю. ТИССАВСКИЙ.
(ТАСС).

СЬЕРРА ЛЕОНЕДАГИ АҲВОЛ

ФРИ ТАУН, (ТАСС). Сьерра леоне миллий ислоҳот кенгаши комендантлик соати бекор қилинганлигини эълон қилди. Комендантлик соати мамлакатда 23 мартда армия офицерлари ҳокимиятни босиб олганларидан кейин жорий қилинган эди. Шу билан бирга, кенгаш мамлакат қуролли кучларининг собиқ қўмондони Дэвид Лансана қамоқдан озод қилинганлигини билдир ва Лансана «махсус топшириқ билан» АҚШга жўнаб кетганлигини хабар қилди.

ҚОТИЛЛАРНИНГ АДАБИНИ БЕРМОҚДАЛАР

ХАНОЙ, (ТАСС). ВИА агентлиги озодлик агентлигига асосланиб қуйидагиларни хабар қилади: 21 мартдан 26 мартгача Куангчи вилоятининг шимолий қисмида Жанубий Вьетнам ватанпарварлари билан бўлган жанглар вақтида Американинг денгиз пиёда аскарларидан 1200 дан кўпроқ киши ўлдирилди ва ярадор қилинди. Ватанпарварлар Американинг бир самолёти ва иккита вертолётини уриб туширдилар, кўпгина ўлжа олдилар.

ПЕНТАГОННИНГ ФАРМОЙИШИ

ВАШИНГТОН, (ТАСС). АҚШ мудофаа министри Р. Макнамаранинг фармойишига биноан, ҳарбий заказларни бажараётган хусусий монополияларнинг фойда олиш даражаси «ўрганиб чиқилади». Бу иш яширин суратда амалга оширилади.

1966 йилда Пентагон 38,2 миллион долларлик ҳарбий заказлар берган эди. Бу йил ойига ўрта ҳисобда 2 миллиард долларга тушаётган Вьетнам уруши муносабати билан ҳарбий заказларнинг умумий ҳажми янада ошади. (ТАСС).

ОФАТ КЕЛТИРУВЧИ МИТТИ ҚУШ

Бизнинг группамиз Сомалининг шарқи-жанубий соҳилидаги Могадишодан сафарга чиқиб экватордан бир неча градус пастроқда жойлашган Кисмаю портига кетаётиб, Сомалининг кичик бир қишлоғида тўхташга қарор қилди. Кўпни кўрган «ГАЗ-69» маркали машинамизни йўлда қолдириб, яқин жойдаги кулба — тукулюга келдик. У навдалардан тўқилган ва қизил лой билан шувалган эди. Илгари одатда биз қишлоққа яқинлашмасимизданоқ дунёнинг ҳамма ерида ҳам ҳамиша ҳозир турадиган болалар тўдаси кутиб олар эди. Бу сафар эса бизни ҳеч ким кутиб олмаганига таажжубландик. Биз етиб келган кулбада ҳам, бошқа кулбаларда ҳам бирон одамни учратмадик. Жўнаб кетмоқчи бўлиб чоғланган ҳам эдикки, бир чол ва болали кекса аёл пайдо бўлди. Чол қўлини кўзлари устига соябон қилиб бизга узоқ тикилиб тургач, ориқ қўлини силкитди. Биз унинг ёнига келдик. Таржимонимизнинг тушинтиришидан шуни билиб олдикки қишлоқнинг каттадан кичигигача Саваннага қушлар билан жанг қилгани жўнаб кеттан эди.

Вазни 15 грамм ҳам келмайдиган митти қушча Африкадаги кўп мамлакатлар учун фавқулодда мураккаб масалани юзага келтирган. Ўн минглаб қушчалар қуёш чиқиши билан донли экинлар экилган далаларга ёпирилади. Тўйиб олишгач яна ҳисобсиз галаларга тўпланиб, сафарга парвоз қиладилар. Кун сайин ана шундай бўлаверади. Ҳосил йиғиштириб олинадиган вақт етгунча, унинг ярмидан кўпроғи ткачка деб аталган шу қушчалар томонидан нес-нобуд қилинади. Бу қушчалар Африканинг кўпгина мамлакатларида шу жумладан Сомалида яшайди. Бегона ўтлар уруғи кам бўлган кезларда ҳисобсиз митти қушлар шоли, буғдой, тариқ ва жўхори далаларига ташланадилар. Кеч кириши билан миллионлаб қуш галалари дарахт ва буталарга қўниб ҳар бир шохни юқоридан пастгача эгадилар.

БМТнинг озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик масалалари билан шуғулланувчи ташкилотлари шунингдек бошқа шу каби ташкилотлар олдида миттигина бўлса ҳам инсоннинг кучли душмани бўлган бу қушларнинг заракунандачилигини энг кам даражага келтириш вазифаси турибди. 17 та Африка мамлакати бу қушчалар сонининг хатарли кўпая боришидан жиддий ташвишланмоқда. Қушларга қарши кураш олиб бориш чигирткага қарши курашишдан кам аҳамиятга эга эмас. Кўпгина мутахассислар ҳатто у чигирткадан хавфлироқдир, деб айтмоқдалар.

Сомали деҳқонлари далаларни бу қушлар ҳужумидан сақлаб қолиш учун еб тўймас қушлар билан курашишнинг ҳамма йўлларини қўлламоқдалар. Бир қатор Африка мамлакатларида олов ёрдамида ёки ҳаводан заҳарли моддалар пуркаб бу қушларнинг инларини йўқотиб юбормоқдалар. Масалан, Нигерияда бу қушлар билан курашувчи кичик бир отряднинг мавсумда тахминан 60 миллион қушни йўқотиб юборганини ҳисоблаб чиққанлар. Сенегалда эса бундан ҳам кўпроқ қуш йўқотилганини аниқлаганлар. Лекин шунга қарамай бу қушчалар шу мамлакатларнинг далаларига ёпирилиб келмоқда.

Кисмаюдан пойтахтга қайтаётиб, биз митти қуш — ткачкаларга қарши уруш эълон қилинган ҳалиги қишлоққа келдик. Қишлоқ оқсоқоли аҳоли қушларнинг жуда кўп инини йўқотиб юборганини, лекин саҳродан булутдек ёпирилиб келган бу қушлар тариқ ва бошқа экинлар ҳосилининг катта қисмини нобуд қилганини ҳикоя қилиб берди.

Озиқ-овқат етишмаслигидан жафо чекаётган Африка бошқа масалалар қаторида митти қушларга қарши курашиш масаласини ҳам ҳал қилиши керак.

Валентин ЯРОВОЙ.
ТАСС мухбири.
Могадишо.

Чет элларда маданий ҳаёт

МАЛИ САВОДСИЗЛИККА ҚАРШИ КУРАШМОҚДА

Мали фақат малакали кадрларгагина эмас, балки оддий саводли кишиларга ҳам катта эҳтиёж сезмоқда. Мустамлакачиликдан мерос қолган саводсизлик (аҳолининг икки процентигина саводли эди) мамлакатида ҳозир йигирма процентга яқин аҳолининг саводи чиқарилди. Ёш Африка республикасида саводсизликни тугатиш соҳасида олиб борилаётган ишлар кўлами ҳаммани ҳайратда қолдирмоқда. Африкада саводсизликни тугатиш учун курашни миллий кампанияга айлантирган бундай мамлакат бўлмаса керак. Кечалари Бамакода ажиб бир манзарани томоша қилиш мумкин. Кўчалардаги чироқ нурида катта-кичик ёшдаги барча ўқувчилар уй вазифаларини бажариш учун жон-дилидан киришцадилар. Мамлакатда йил сайин янги-янги ўқув юртлари қурилмоқда. Олий маъмурий мактаб, Политехника институти, Педагогика институти ва бошқа кўпгина ўқув юртлари шулар жумласидандир.

Саводсизликни тугатишда Совет Иттифоқи Малига катта ёрдам кўрсатмоқда. Мали-Совет техника ҳамкорлиги плани доирасида Москва шаҳар ижроия комитетининг бўлим бошлиғи Д. С. Захаров бошчилигидаги бир группа архитекторлар Малида бўлишди. Улар ўқув марказлари учун бинолар қурилишига жой ажратиш ва бу биноларни лойиҳалаштиришни ўз зиммаларига олдилар.

Москва архитекторлари Бамакода, саводсизликни тугатиш бўйича миллий марказ биносини Мопти, Каеса, Сегу, Бафулаба, Дира, Гао, Сикассо область ва округ марказларининг макетини ҳам тайёрладилар. Бу макетларни Мали мутахассислари юқори баҳоладилар.

Саводсизликка қарши курашда Мали пойтахтидаги Миллий марказ бош штаб ролини ўйнаши керак. Уч қаватли бинода кино лабораторияси бўлади. Бу лабораторияда саводсизликка қарши кураш область марказларига юбориш учун ўқув фильмлари кўпайтирилади, техниканинг энг сўнгги янгиликлари билан жиҳозланган босмахона, кўплаб ўқув кабинетлари, жойлашади. Бу ердан мамлакатнинг барча бурчакларига ўқув қуроллари, кинофильмлар тарқатилади. Мамлакатда ўқув процессига малакали, конкрет раҳбарлик олиб борилади. Бу ишларни амалга оширишда дастлабки пайтларда совет педагоглари малилик дўстларга ёрдам берадилар.

Владимир КОРЧАНЦЕВ,
ТАСС мухбири.
БОМАКО.

Янги номлар

Шарқий Африка мамлакатлари халқларининг миллий адабиёти янги номлар билан бойиб бормоқда.

Конира Алоо Кенияда луо қабиласида туғилган лекин у аллақачонлардан буён Танзанияда яшайди. Таримдаги мактабда дарс беради. У ўзининг «Отъено Ачач» номли биринчи романини луо тилида ёзган. Шарқий Африка адабий бюроси ўтказган адабий конкурсда эндигина нашрдан чиққан бу роман мукофотга сазовор бўлди. «Отъено Ачач» — ота-оналарининг панд-насиҳатига қулоқ солмаган ўсмирнинг тарихи. Ўсмир тубанлик йўлига тушиб, жиноят қилади. У қотиллик қилади. Роман унинг ўлими билан тугайди. Жонли, қизиқарли қилиб ёзилган бу роман луо қабиласининг кўпгина анъаналари ҳақида ҳикоя қилади.

Кениялик ёш стенографистка Асенат Одага «Жанденинг интилиши» номли роман яратди. Бу роман хилма-хил тўсиқларга, уйда ва мактабда кўрсатилган қаршиликларга қарамай ўқитувчи бўлишга қарор қилган ёш қизнинг тарихи ҳақида ҳикоя қилади. Роман баъзи жиҳатдан автобиографик характерга эга. Унинг автори тўрт боланинг онаси ва мактабнинг собиқ ўқитувчиси, мураккаб ҳаёт йўлини босиб ўтган аёлдир. Асенат болалигида мактабни битириш имкониятига эга бўлмади. У фақат бошланғич мактабнинг икки босқичини тугата олди. Оилали ва бола чақали бўлишига қарамай, Асенат 1961 йилда ўрта мактабни сиртдан тугатади ва ўқитувчи деган диплом олади.

Черита Дахал эса Пьерида (Кения)да туғилган. Бу ерда у кикуйя қабиласи вакилларининг ўрта мактабини тугатди. Унинг ҳам Одага каби ўқитувчи деган диплом бор. Бироқ, журналистика ва ёзувчиликни афзал кўради. У Найробидаги халқаро матбуот институтини тугатиб, яқинда журналист дипломини олди. Черита Дахалнинг номи Шарқий Африка мамлакатлари газета ва журналлари саҳифаларида тез-тез кўзга ташланади. У кичик воқиий ҳикоялар автори сифатида танилган. Яқиндагина босмадан чиққан «Апельсин ўғрилари» тўплами унинг биринчи йирик асаридир. Бу тўпламда саргузашт ва воқиий ҳикоялар, повестлар ўрин олган бўлиб, уларда шарқий африкалик ёзувчиларнинг кўпчилик асарларида учраганидек, фантазия ва қабила урф-одатларига кенг ўрин берилган.

Кения, Уганда ва Танзаниянинг китобхонлари бу янги асарларни, энг муҳими Шарқий Африка адабиётининг янги номларини зўр қизиқиш билан қарши олдилар.

Владимир ИВАНОВ,
ТАСС мухбири.
Даруссалом.

Суратда: Халқаро Трибунал томонидан Вьетнамга АҚШ ҳарбийларининг жиноятини текшириш учун юборилган группанинг бир қисми. Улар Вьетнам халқ республикасининг Америка авиацияси томонидан ваҳшийларча бомбардимон қилинган кўпгина районларида бўлишди.

Суратда: Ха Ту шахтасидаги емирилган шахтёрлар клуби ёнида.
ВИА — ТАСС фотоси.

ХАЛҚ ХОНАНДАСИ

Муҳаммад Рошдини Мисрда халқ хонандаси деб аташади: унинг бутун ҳаёти ва ижоди халқ билан, унинг меҳнати, қайғу ва қувончи, зулм ва ҳуқуқсизликка қарши кураши билан чамбарчас боғлиқ. У бутун ер майдони революциягача қирол Фаррухга тегишли бўлган Кафр аш-шайх губернаторлигидаги Дессук қишлоғида туғилди. Учинг отаси ғишт заводида ишчи эди. Бошланғич мактабни тугатгач, Муҳаммад оиласига мадад бўлиш учун заводга ишга кирди. Қўшиқ айтишни эса, ўз қишлоғида тўйларда, байрамларда ва бошқа тантанали маросимларда бошлади.

Муҳаммад Рошди Қоҳирадаги араб музикаси коллежида музика таълими олди ва аста-секин шуҳрат қозониб, концертларда ва радио орқали чиқа бошлади. Мисрда революциядан кейин рўй берган социал ўзгаришлар миллий санъатнинг ривожланиши учун яхши шароит яратиб берди. «Илгарилари озодлик ҳақидаги, тенгсизлик ва зулмга қарши кураш тўғрисидаги халқ қўшиқларини ёқтирмайдиган буржуазия менга ўхшаганларга йўл бермас эди, —дейди Муҳаммад Рошди.— Буржуа санъатшунослари санъат оддий халққа мутлақо бегона деб ҳисоблар эдилар. Мен эса халқим учун куйлайман, меҳнат ва муҳаббат ҳақида куйлайман. Халқ буни билади, тушунади».

Муҳаммад Рошди айниқса турк ҳукмронлиги ва феодал зулми даврида истибдодга қарши мардона курашган халқ қаҳрамони Адҳам Шаркауи ҳақидаги қўшиқни куйлашни яхши кўради. «Сотқинлар яшар экан, мен тинч яшай олмайман, сотқинлар яшар экан, биз тинч ухлай олмаймиз.— деб куйланади қўшиқда.— Мен Адҳам ўз халқимга ва ўз мамлакатимга хизмат қилишга тайёрман, мен озод инсонман ва менинг халқим ҳам озод бўлиши керак».

Халқ Муҳаммад Рошдини ўз хонандаси деб ҳисоблайди. Рошдининг овози бошқа араб мамлакатларида ҳам жаранглайди. Лекин унинг қўшиқларидаги социал оҳанг албатта баъзи бировларга манзур бўлмайди. Муҳаммад Бахрайнда бўлган бир воқеани ҳикоя қилиб берди. У тингловчиларнинг талабларига биноан бир қўшиқни ижро этганда Бахрайннинг ғазабланган ҳукмдорлари концерт программасини бекор қилганлар ва Муҳаммад бу мамлакатни ташлаб чиқиб кетишга мажбур бўлган.

Ҳозир Муҳаммад Рошди куч-қувватга тўлган бир пайт. У энди 37 ёшга кирди. Унинг ижоди халқи билан, ўз мамлакатининг янги ҳаёти билан чамбарчас боғланган ва бу талантли Миср хонандаси эришаётган муваффақиятларнинг гаровидир.

Владимир ИВАНОВСКИЙ,
ТАСС мухбири.
Қоҳира.

ТЎРТИНЧИ БОБ

Нейнитол мавсуми хўб авжида: эрталаб соат ўнлар чамаси. Флейт жилвалару ишвалар билан тўла. Кўлда турли-туман қайиқ-кемалар сузиб юрибди. Чор атрофда дам олувчилар шўх-ўйноқи рангларлаги либосларда сайир қилиб юришибди. Чор атрофдан одамлар тоғ бағирларидан тушиб Флейтга жам бўлар эдиларки, худди кичкина-кичкина чашмалар тинмай бир катта дарёга келиб қўшилаётгандек туюларди.

Ўак парк томондан Бегим Саховат Ҳусайн, Нафиса ва Салмон тушиб келишяпти-ю, Бегим Соҳиба тинмай гап сотиш билан овора.

— Худо олсин шу мунши ўлгурни. Қаёқдаги кандик-кавакка олиб келиб ташлади бизни. Ким бу ёқларга кунда-кунда келиб кетиб туради? Юраверганимдан мана шўрлик кавушим ҳам расво бўлди. Нафис қизим, сен нега энди кизил кўйлак устидан қизил жемпер кийиб олдинг? Тоғлиқ жойларда бошқа-бошқа рангли кийим кийилса, ана унда одамга ярашади. Ҳаҳ, нима деётган эдим? Бу муншини эртадан бошлаб икки марта-икки марта у ёқдан бу ёққа, бу ёқдан у ёққа ғизиллаттирмасам, мен ҳам юрган эканман. Ўзи бир юриб кўрсин, ундан кейин билади у жувонмарг бўлгур. Қайта-қайта тайинлаганман-а бўлмаса, Флейтнинг ёнидан олгин қўноқни деб. Минг рупия тўлаб, бир чақалик ҳузурини кўрмайсан киши. Бадбахт! Ахмоқ!!!

Салмон унинг барча гапларига парво қилмай, ўзи гапирди:

— Аммажон, ана қаранг, «Рейис бродарз»нинг дўкони-ку. Жуда ғалати жун бўлади-да, бунда.

— Ҳа, ҳа, танлаб кўргин, — деди Бегим Соҳиба.

— Энди уни тўқийдиган — Нафисанинг ўзи танлайди-да, — деди Салмон кўзини қисиб.

— Бошида айтдимми бировларга свитр-мвитир тўқимайман деб, тўқимайман! — деди ачиқ билан Нафиса, аммо ўзи тез юриб дўконга кирди ва эркаклар свитери боп рангли жун иплардан танлай бошлади.

Бегим Саховат Ҳусайн ҳам дўконга кирар экан, Салмондан сўраб қолди.

— Эй Салмон, уни қара, бу Рожа Али Ҳусайннинг ўғли эмасми, а?

— Танимайман-да уни. Қайси, анави чарм камзул кийган новча йигитми, иккита кўк костюмликнинг ўртасида турган?

— Ҳа, ҳа, ўша-ўша. Малла соч.

— Сиз танийсиз уни, аммажон. Мен илгари бир-икки кўрган бўлсамаканки, танисам. Лекин юриш-туриши рожаларга ўхшайди. Қаранг, олифтагарчиликларини. Намунча малла бўлмаса сочи? Ўзининг сочи шунақами, ё хина билан бўяганми?

— Йўғ-е, хинага бало борми... Онасининг сочи ҳам шунақа эди, инглиз эмасмиди? Бунинг синглиси ҳам бор эди, энди ҳуснини қўяверасан. Жуда чиройли эди; унинг сочи бундан ҳам маллароқ эди. Ҳа, Салмон, эгнидаги чарм камзул эркак кишига жуда ярашаркан, сен ҳам битта тиктириб ол шундан. Ҳа, гап нимада эди. Ҳа... Синглиси шунақа чиройли эдики, нимасини айтасан. Шўрлик ёш ўлиб кетди.

Шу орада уччала йигит яқин келиб қолди. Ўртадагиси кўзларини қисиб диққат билан Бегим Саҳоват Ҳусайнга тикилгач, шошиб олдинга чиқди ва бош эгиб салом қилди:

— Салом, хола!

Унинг икки ҳамроҳи эса йўлида давом этаверди.

— Умрингдан барака топгин, Жовид болам. Ўзим ҳам узоқдан кўрибоқ сендирсан деб ўйлаган эдим. Қара, неча йил бўлиб кетди сени кўрмаганимга. Яратгандан айланай, бўйинг ҳам роса чўзилибди, аммо озғинроқ кўринасан. Рангинг ҳам олиниб колган, нима, уй ичинглар тинчми? Кичкина қалай? Ҳа, нима деяётган эдим?... Ҳа, нимага бунча озиб кетдинг? Ранг-бошинг бинойидек эди, бу нима бунча мазанг қочиб қолибди? А!

— Йўқ, унча айтарлик ҳеч нарса бўлгани йўқ, холажон. Ўзи бу йил кечроқ келиб қолдим Нейнитолга. У ёқда кун иссиқ, овқат ўтмайди. Мана энди уч-тўрт кундаёқ ўзимга келиб қоламан. Сизлар қачон келдингизлар, қаерга тушдингизлар?

— Э бўтам, келганимизга ўн беш-йигирма кун бўлиб қолди. Биз келганда ҳамма ёқ сув сепгандек эди, энди-энди одамлар келяпти-ку! Мунши қурғур каёқдаги Ўак паркка обориб ташлади дегин бизларни, на биров биз томонга боради, на биз бу ёққа осонликча тушамиз. Бу — Салмон. Навоб соҳибнинг эски дўсти борлар-ку Ҳомид Ҳусайн соҳиб. Конпурда вакиллик қиладилар. Шу кишининг ўғиллари. Бечорани зўрлаб-судраб олиб келдим. Елғизликда, ёлғизлик. Салмон, сен Рожа Али Ҳусайн соҳиб раҳматликнинг номларини эшитганинг бордир? Бизнинг Жоварда жуда номи чиққан заминдор эдилар. Бу ўша зотнинг фарзандлари бўлади. Жовид. Ҳа, нима деяётган эдим. Ҳа, шу денг, мунши жувонмарг бизларни бир кандикка обориб ташладики, нимасини айтасиз. — шундай деганича Бегим Соҳиба кўл сари юра бошлади. Жовид ҳам унга эргашди.

Салмон турган жойида тўхтаб қолди, чунки Нафиса унча шошмай дўкондан чиқиб келаётган эди. Қўлида қоғоз халта, Салмонга яқинлаша туриб, халтанинг оғзини очди ва унга пеш қилди.

(Давоми. Боши газетанинг 6 апрель сонида).

(Давоми бор)

Спорт

ЧАВАНДОЗЛАРИМИЗ ЮТУҒИ

Ўзбекистон, Туркманистон ва Тожикистон республикалари чавандозларининг учрашуви уч кун давом этди.

Мусобақа программасининг биринчи тури — вольтижировка бўйича Ўзбекистон чавандозларидан спорт мастери А. Романов пешқадамлик қилди. Мусобақанинг «кашфиёт мукофоти» деб номланган иккинчи турида Тожикистон вакили Николай Попов маррага биринчи бўлиб етиб келди.

Чавандозлар учрашувнинг иккинчи кунида «Ўзбекистон кубоги» учун курашдилар. Бу гал ҳам ғалаба ўзбек спортчисига кулиб боқди. СССР спорт мастери Анатолий Романов бу фахрли совриннинг эгаси бўлди.

Учрашув программасига киритилган «Катта олимпиада мукофоти» тури бўйича олишувлар айниқса катта қизиқиш туғдирди. Бу тур бўйича ҳам ўзбек чавандози В. Угрюмов командага қимматли очколар келтирди. У «Хашиш» номли отда биринчи ўринни эгаллади.

Умум команда ҳисобида Ўзбекисон чавандозлари биринчи ўринни, Туркманистон вакиллари иккинчи ўринни, Тожикистон спортчилари учинчи ўринни қўлга киритдилар.

Э. ЙЎЛДОШЕВ.

„Пахтакор"нинг рақиблари

ИЗЛАНУВЧИ КОЛЛЕКТИВ

Қуйбишев шаҳрининг «Крилья Советов» футбол командаси мамлакатимизнинг кучли коллективлари қаторидан ўрин олган. Улар 1951 йилги мамлакат чемпионатида тўртинчи фахрли ўринни олишга муваффақ бўлган эдилар. Лекин куйбишевликлар 1945, 1956, 1961 йилларда иккинчи группага тушиб кетишди. Бу йил эса «Крилья Советов» «А» классида иштирок этаётганига 20 йил тўлади.

Команда ўзининг бой тарихига эга. Волга бўйи футболчилари доимо ўзларининг ижодий изланишлари билан бошқа футбол коллективларидан фарқ қилади. Улар доимо ҳар бир ўйинчининг имкониятидан келиб чиқиб, янгиликка интилади. Лекин шуниси ҳам борки, бу коллектив 20 йилдан буён ўзининг қийин онларини ҳам бошидан кечирган. Совет футболининг кўпгина етук намояндалари шу коллективда вояга етиб, кейинчалик эса номи улуғ командаларга ўтиб кетишган. Соломатин, Крижевский, Гулевский Ворошилов, Хусаинов, Доронин, Бреднёв, Осянин ва бошқалар «Крилья Советов»да биринчи марта футболга қадам қўйишган эди. 1946 йили Волга бўйи командасининг энг кучли ҳужумчиларидан бири Коротков Ленинграднинг «Зенит» командасига ўтиб, у ерда энг кучли бомбардир деб эътибор қозонган эди.

Кўпгина етук ўйинчиларнинг бошқа футбол коллективларига ўтиб кетиши тренерларни қийин аҳволга солиб қўймоқда. Тренерлар ҳимоя линиясини мустаҳкамлашга эътиборни кучайтирганлар. Бу борада улар бир мунча муваффақиятларни ҳам қўлга киритишган. Куйбишевликларнинг ҳимоя линияси ҳар бир ўйинда уюшқоқлик билан ўз дарвозаларини ҳимоя қилади.

Ярим ҳимоя линияси аниқ ўйинчилардан ташкил топганича йўқ. Шунинг учун бу линияда команданинг ветерани 32 ёшли Федоров ўз ўрнини эгалласа керак. Бу ўйинчи кейинги пайтларда индивидуал ўйинлар жиҳатидан ва тезкорликда анча сўниб қолган. У билан бирга қишки (мавсумда) «Советский спорт» газетаси соврини учун ўтказилган матчларда анча ўзини яхши кўрсатган 18 ёшли В. Сахаров ўйнайди. Анча тажрибали Вербовский ва Горшков ҳам шу линияда хужумчи ва ҳимоячиларга ёрдам беради.

Команданинг ҳужум линияси ўзини бу йилги мавсумда қандай кўрсатиши ҳали номаълум. Командада бир неча йилдан бери ўйнаб келаётган Кикин бор. У билан бирга Старков, Петров, Қодиров, Аряпов, Юдин каби ёш ҳужумчилар иштирок этади. Бу ёш ҳужумчилар олий лигадаги жангларда унчалик тажриба orттиришмаган. Ўтган йилги мавсумда бу ёш ҳужумчиларнинг бирортаси ҳам рақиблар дарвозасига тўп кирита олмадилар. Бундан кўп йиллар муқаддам ҳозирги уч тренер биринчи марта «Крилья Советов» командасида футболга қадам ташлаган эди. Кейинчалик спорт мастери унвонини ҳам мана шу коллективда олишди. Энди уч тренер ўз маҳоратини ёшларга ўргатмоқда.

Команда қийинчиликларни бошидан кечирган бўлса ҳам доимо янгилик учун интилади. Мана шу жиҳатдан бу коллектив бошқа коллективлар учун хавфлидир.

Ҳодиса

ҲУШЁРЛИК

Вакт алламаҳал бўлиб қолган. Атрофдаги ён қўшнилар ширин уйқуда. Тунги сменадан уйига қайтган экскаватор ҳайдовчи Муроджон Шоакбаровнинг уйида чироқ ёнди. У овқатга эндигина қўл урган ҳам эдики, қўшнисининг ошхонасидан бурқсиб чиқаётган алангага кўзи тушди.

Дарҳол қўни-қўшниларини ёрдамга чақирди. Қўшнилар челак, белкурак кўтариб келиб, ўтни ўчира бошладилар. Ўт ўчирувчилар етиб келгунча аланга ўчирилди.

Гуручариқ маҳалласи, 2-проезд, 136-уйда турувчи Маҳмуд Зуфархонов оиласининг эътиборсизлиги натижасида ўчоқда қолган оловдан ёнғин чиққан эди.

Маҳмуд Зуфархонов оиласи ён қўшнилари: Раҳматулла Расулов, Ўғилой Мирзаева, Муборак Носирова, Фатхуддин Расуловларнинг ёнғинни ўчиришдаги кўрсатган жонбозлигидан бехад миннатдор.

М. МУХАМЕДОВ.

Шаҳримиздаги ўзбек миллий чолғу музика асбоблари фабрикаси коллективи Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига атаб нафис безаклар билан безатилган кўпгина миллий чолғу музика асбобларини ишлаб чиқармоқда.

Суратда: ана шу миллий чолғу музика асбобларининг намуналари.

М. Нуриддинов фотоси.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

7 АПРЕЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 Гитара учун пьесалар.
18.30 **Шонли 50 йиллик. «Индустрлашган Узбекистон»** радиожурнали (ўзбекча).
19.00 **Футбол.** «ПАХТАКОР» — «КРИЛЬЯ СОВЕТОВ» (Куйбишев). «Пахтакор» стадионидан олиб эшиттирилади.
20.00 «Саноат ходимлари даврасида» (русча).
20.10 «С. Рихтер чалади».
20.45 Сиёсий билимлар радиоуниверситети. **«Буржуа — демократик революциясининг ғалабаси учун курашда большевиклар партиясининг стратегияси ва тактикаси»** деган суҳбат (ўзбекча).
21.20 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш ва концерт.**
22.00 **«Дунё воқеалари»** (ўзбекча).
22.10 **«Москва оқшомлари».** Музикали радиокомпозиция.
22.40 **С. Зуннунова ҳикоялари** (ўзбекча).
23.20 **Дала меҳнаткашларининг талабларига мувофиқ концерт.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 **Камер куйлардан концерт.**
19.30 А. Навоий юбилейи олдидан. Ойбекнинг «Навоий» романидан инсценировка қилинган боблар (русча).
20.10 Оркестр куйлари.
20.45 «Қишлоқ коммунистлари ҳақида ҳикоялар» циклидан (русча).
21.00 **Ф. Сайдуллаева ва Б. Наматиев ижросида концерт** (тожикча).
21.30 Лирика кечаси. Адабий-музикали эшиттириш (татарча).

8 АПРЕЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 **Жонажон ўлка ҳақида қўшиқлар.**
9.30 **Енгил куйлар.**
9.45 **«Юбилей йилида — мўл ҳосил»** деган суҳбат (тожикча).
10.10 Туркистон Ҳарбий Округи ашула ва рақс ансамблининг концерти.
10.30 **Халқ куйлари.**
11.10 **«Элга хизмат — олий ҳиммат»** (ўзбекча).
11.25 Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари.
12.15 Спорт эшиттириши (русча).
12.30 **Область театрлари артистларининг концерти.**
13.30 Эстрада қўшиқлари.
16.10 **Ешлар учун музикали соат.**
17.20 **Уйғур куйлари.**
18.10 Совет композиторларининг лирик куйлари.
18.30 **Қувонч қўшиқлари.**
19.20 Озарбайжон куйлари.
20.00 «ОКТЯБРЬ» радиостанциясининг программаси (ўзбекча).
20.40 **«Жонажон Москва».** Концерт (ўзбекча).
21.20 **«Йиллар ва қўшиқлар»** (ўзбекча).
22.10 **«Қишлоқ радиоклуби»** деган радиожурнал.
23.20 **Лирика кечаси.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Чет эл санъат усталарининг концерти.
19.00 Рус адабиёти классиклари. А. С. Пушкин. **«Қишлоқи ойимқиз».** Радиоинсценировка (ўзбекча).
19.30 Музикали календарь. М. П. Максакова.
20.10 Оперетта саҳифаларида.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 «Мусоргский». Радиопостановка.

„ЗАНГОРИ" ЭКРАНДА

7 АПРЕЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида:

18.00 Футбол **бўйича XXIX чемпионат.** «ПАХТАКОР» (Тошкент) — «КРИЛЬЯ СОВЕТОВ» (Куйбишев). Танаффус вақтида теле янгиликлар.
19.45 Ярим аср йилномаси. «Симфоник оркестр ҳузурида».
20.45 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

20.50 Телевизион янгиликлар.
21.05 **«Ўзбекистон чорвадори».** Чорвадорлар учун эшиттиришлар программаси.
21.30 **Область театрлари фестивали.** Андижон область музикали драма театри артистларининг концерти. Андижон шаҳридан олиб кўрсатилади.

Рус тилида:

22.50 **«ЧОЛЛАР УРИМДА».** Бадиий фильм.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

00.30 Ф. Дюрренматт. «Судья ва жаллод». Телеспектакль премьераси. (1-қисм). Калининграддан олиб кўрсатилади.
01.30 Москва эшиттиришларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида:

18.00 **Болалар учун қўғирчоқ фильм.**
18.20 Ўқув эшиттиришлари программаси. Сиртдан ўқиётган студентлар учун. **«Чизма геометрия».**

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.35 «Пионерия» телевизион агентлиги. Донецк шаҳридан олиб кўрсатилади.
20.00 **Футбол бўйича XXIX чемпионат. «ДИНАМО»** (Тбилиси) — «ТОРПЕДО» (Москва). Тбилисидан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида теле янгиликлар.
21.45 Янгиликлар эстафетаси.
22.30 Мамлакат музикали театрлари фестивали. А. В. Луначарский номидаги опера ва балет театри. Свердловск шаҳридан олиб кўрсатилади.

8 АПРЕЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида:

16.55 Эшиттиришлар программаси.
17.00 Телевизион янгиликлар.
17.15 Ўқувчилар учун А. Федотовнинг **«Ака-укалар»** ҳикояси асосида телепостановка.
18.00 **«Юбилей вахтасида».** Андижон шаҳридан репортаж.
18.20 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. **«Истиқбол эгалари».** Тележурнал.
19.10 **«Сурат билан суҳбат».** С. Зуннунова поэмаси асосида адабий-композиция.
19.40 Муҳаббат Шамаева ва Раъно Шарипова концерти.
20.15 Рус тилида телевизион янгиликлар.
20.25 Эшиттиришлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.30 «Февралдан Октябрга». Ленинграддан олиб кўрсатилади.
20.45 Телевизион янгиликлар.
21.00 Ф. Дюрренматт. «Судья ва жаллод». Телеспектакль премьераси (2-қисм). Калининграддан олиб кўрсатилади.
22.00 Интервидение. «Огонёк».
23.15 Х. Вуолийоки. «Тош уя». Малий театри спектакли. Танаффус вақтида телеянгиликлар.
02.25 Москва эшиттиришларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

МОСКВА КЎРСАТАДИ

17.15 Ўқувчилар учун «Салом, ҳаёт» деган эшиттириш.
17.50 Мактабгача ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Чўртан балиқ амри билан». Калинин шаҳар қўғирчоқ театрининг спектакли.
19.00 «Знание». Илмий эшиттиришлар программаси.
19.30 Киносаёҳатчилар клуби.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида:

20.30 Ленин мукофотига номзодлар. СССР халқ артисти Игорь Моисеев.

Ўзбек тилида:

21.20 Телевизион янгиликлар.
21.30 **Совет Шарқи санъат усталарининг концерти.**
22.00 «БЕХУДА ЎТГАН УМР». Бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 7/IV да **Дон-Жуан.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/IV да **Оқ кабутар,** 8/IV да **Қотил.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Катта цирк томошалари. **Ҳиндистон филлари аттракциони.**

КИНО театрларда

7 АПРЕЛДА

Кавказ асираси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА» «ДРУЖБА», «ВОСТОК», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «МОСКВА» (кеч соат 6 ва 8 да).

Фақат кўнгилсизликлар — «МОСКВА» (кеч соат 9-40 минутда), «СПУТНИК» (кеч соат 8 да).

Граф Монте-Кристо (1 ва 2-серия) — «ФЕСТИВАЛЬ» (кечқурун).

Ҳасан аравакаш — СОБИР РАҲИМОВ номли (кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

8, 9 апрелда

Ўзбекистон ва Туркманистон ССР халқ артисти

КОМИЛЖОН ОТАНИЁЗОВ

раҳбарлиги ва иштирокида

ХОРАЗМ АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТЛАРИ

Концертда **Олмахон Ҳайитова, Гулчеҳра Исмоилова** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

электрдан фойдаланганлик учун счёт ёзиш ўзларига топширилган кишиларга таклиф қиладики,

ЭЛЕКТР УЧУН

ҳар ойнинг 1-кунидан 11-кунигача счёт ёзиб, тегишли пулни Госбанкнинг кирим омонат кассаларига тўласинлар.

Ўтган вақт учун

ҚАРЗЛАРИ БЎЛГАН

абонентлар уни дарҳол тўлашлари лозим.

Счётлар ўз вақтида тўланмаса, электр огоҳ қилинмасдан узиб қўйилади.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР:

1967 йил 17 апрель эрталаб соат 10 да, Тошкент тўқимачилик институтининг илмий совети мажлисида (2-Виборг кўчаси, 5-уй, 49-аудитория) техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

Г. А. Тихомиров «Чигитли пахта массасини ажратиш учун рациональ ишчи орган излаб топиш ва бунда унинг табиий хоссаларини сақлаш шароитлари» деган темада.

Диссертация билан институт кутубхонасида танишиш мумкин.

* * *

1967 йил 20 апрель кундуз соат 2 да, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университетининг биология фанлари бўйича илмий даражалар бериш бирлашган илмий совети мажлисида (К. Маркс кўчаси, 35-уй, 133-аудитория) биология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

Н. Б. Одилова «Тошкент области шароитида жўхори ва илдиз атрофи тупроғининг нематодофаунаси, унинг динамикаси» деган темада.

Е. С. Александровский «Ўрта Осиё арчаларининг ва ЛУНИПЕРУС Л. туркимига кирувчи четдан келтирилган баъзи арча турларининг уруғлари сифатига қараб эмбриологиясини ўрганиш» деган темада.

Диссертация билан университет кутубхонасида танишиш мумкин. (Куйбишев кўчаси, 10-уй).

ТОШКЕНТ ХЛАДКОМБИНАТИГА

мороженый фабрикасида ишлаш учун **хотин-қизлар** (ишбайга), **тайёр маҳсулотлар** омборига ишчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Ленин район, Воровский кўчаси, 6-уй, телефон Е-6-24-12, (5, 7, 12-автобусларнинг «1-Вино заводи», 1, 5, 8, 9, 13-трамвайларнинг «Полтарацкий» остановкалари), кадрлар бўлими.

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ КОМБИНАТИГА

слесар-ремонтчилар, токарлар, электр монтёрлари, 4—5 разрядли **дурадгорлар, ғишт терувчилар, сувоқчилар, ёрдамчи ишчилар, кассир** ва **бухгалтерлар**

КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланади, иш ҳақи ишбай асосида тўланади.

Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 2-проезд, 2-уйга мурожаат қилинсин.

Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати

УЗГЛАВХЛЕБГА

корхоналарда ва аппаратда ишлаш учун бош бухгалтерлар, старший бухгалтерлар, бухгалтерлар

КЕРАК

Ўзбекистон кўчаси, 30-а уй, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин. Телефон 4-20-31, 4-07-45.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — В3.02.49 дан В3.02.58 гача, редактор ўринбосарлари — В3-29.33, В3.29.09; масъул секретарлар — В3.27.22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3.29.42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — коммутатор орқали 7.81; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3.29.55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3.29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3.27.57; ахборот бўлими — В3.65-57; эълонлар бўлими — В3-81.42.

7 АПРЕЛЬ, 1967 Й. Р. 00821. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 2876.